

Osnove islamskog morala

U okviru časa o islamskom moralu, učenici će biti upoznati sa Osnovama islamskog morala u vidu terminologije, te će se kroz vježbe upoznati sa moralnim osobinama i najboljim ljudskim uzorima.

Organizacijski oblik nastave

Predmetna nastava 3. razred

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

45 minuta

Oblasti

Društveno-humanističko područje

Predmet

Islamska vjeronauka

Ključne kompetencije

Kompetencija pismenosti

Učiti kako učiti

Kompetencija kulturološke svijesti i istraživanja

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Cilj/evi:

- Učenici će moći definisati osnovne termine islamskog morala te će moći razlikovati dobre od loših osobina čovjeka.

Krajnji cilj je osposobiti učenike u prepoznavanju lijepog i lošeg ponašanja kao i vježba koncentracije i učenja, slušanja i sl. Osvijestiti važnost biranja pozitivnih uzora. Također, osvijestiti

važnost promoviranja dobra, a sprečavanja zla.

Ishodi:

- Učenici će moći definisati osnovne termine vezane za islamski moral. Moći će uporediti lijepe moralne osobine sa lošima, te pokazati praktično šta znače neke od tih osobina. Moći će objasniti/opisati da moralom ostvarujemo puninu svoje ljudskosti i identifikovati moralne uzore.

Detaljan opis realizacije

UVOD (5 minuta)

Refleksija na „kartice“

Na početku časa nastavnik čita poruke od učenika koje su bile anonimne a u kojima su otkrili svoje želje i potrebe te brige i strahove (sa prošlog časa). Sa učenicima komentariše odgovore te razgovara o viđenjima ostalih, kako bi odgovorili svome prijatelju/ici, kako bi mu/joj dali podršku, pokazali razumijevanje, interes. Komentariše sa njima reakcije na ovo i hvali lijepo ponašanje ili (nadamo se ne) kudi.

Uvodi učenike u temu časa – Islamski moral.

GLAVNI DIO (35 minuta)

DJELOVANJE- KONKRETNA AKTIVNOST (20 min)

Kroz grupni rad samostalno rade na čitanju teksta i uče o osnovnim terminima islamskog morala. Bilješke prave u sveske dok nastavnik prati i podstiče rad i razumijevanje. Potom izlažu odgovore.

Nakon izlaganja učenici u grupi jedni drugima treba da se predstave govoreći o nekoj svojoj pozitivnoj osobini. (npr.: „Ja sam Niko i iskren sam prijatelj.“ „Ja sam Nika i pravedna sam.“)

Nastavnik na tabli napiše što više pozitivnih osobina koje su spomenuli (podsjećajući učenike na neke koje nisu spomenuli a vjeruje da posjeduju). Ukoliko je moguće učenici lijepe na tabli ili panou pozitivne osobine o sebi koje su napisali na listiće. Nastavnik ističe kako je lijepo i kako smo bogatiji za što više pozitivnih osobina imamo. Da je to pravo bogatstvo naše zajednice, društva kao i naše pojedinačno bogatstvo.

REFLEKSIJA – ŠTA SE DOGODILO? (5 min)

Kako su se učenici osjećali kada su trebali navesti jednu svoju pozitivnu osobinu? Koliko nam je teško posmatrati sebe i analizirati svoj karakter?

GENERALIZACIJA (10 min)

Učenici rade u paru ili grupi aktivnost o uzorima. Učenici se raspituju o uzorima svojih vršnjaka i imaju da popune tabelu u određenom roku.

PRIMJENA – ŠTA SAD? (5 min)

Ko je uspio skupiti informacije i popuniti tabelu. Ko su uzori našoj omladini? Šta je sa izrekom: „S kim si takav si.“ Kako razumiju ovu izreku?... Ko može biti uzor omladini? Da li mladi danas slijede dobre uzore i navedite preporuke šta bi se moglo uraditi da se stanje popravi? Šta bi se desilo ako ljudi prestanu promovisati dobro i odrvaćati od zla?

ZAKLJUČAK (5 min)

Nastavnik sa učenicima ponavlja kroz pitanja termine koje su učili na početku časa. Potom vodi diskusiju kroz pitanja poput: Ko je najbolji čovjek najboljeg morala koji je postojao na svijetu a o kome nam se govori u Božijoj knjizi Kur'anu? Kako učenicima može koristiti ono što su naučili danas? Hoće li moći u praksi lakše prepoznati lijepe od loših osobina? "Grieh je ono što tišti dušu čovjeka i ne bi volio da to drugi saznaju."- to smo radili u drugom razredu. Hoće li nam ova definicija pomoći u identifikovanju morala u društvu?.. Pružiti povratne informacije o radu učenika na času i dati zadaću učenicima.

Praćenje i procjenjivanje

okom časa nastavnik prati rad, učešće i angažiranost svakog učenika pojedinačno i rad u grupi. Dobivena zapažanja promatranjem učenika bilježi u svesku aktivnosti učenika, dok usmenim i pismenim provjerama ocjenjuje napredak učenika u znanju, sposobnosti interpretacije naučenog kroz više aktivnosti. Izrada zadaće i izlaganje također ulazi u ocjenu.

Kriterij	5	4	3	2	1
Doprinos radu grupe	Aktivno doprinosi radu grupe; visoko angažovan	Doprinosi dobro; uglavnom angažovan	Solidno doprinosi; ponekad manje angažovan	Minimalan doprinos; često nije angažovan	Mali ili nikakav doprinos; nije angažovan
Prezentacija	Uspješno prezentovan sadržaj, jasno izložen s razumijevanjem	Nedostaju neke informacije u izlaganju	Nesigurnost prilikom izlaganja	Nedovoljno informacija, komunikacija je nejasna	Komunikacija je nejasna ili nedostaje

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

Zadaća 1. opcija: Ocjenjivanje zastupljenosti pozitivnih i negativnih osobina u našem društvu. Kroz ovu aktivnost učenici samostalno popunjavaju tabelu analizirajući sopstveno viđenje zastupljenosti pojedinih osobina u društvu. Na ovaj način uče nazive pojedinih osobina, uče ih uočiti. Spomenuta aktivnost može biti odrađena na času na način da učenici u grupama čitaju i komentarišu kartice sa dobrim, poželjnim i lošim, nepoželjnim osobinama povezujući ih sa svojom sredinom. Ocjenjuju zajedno u tabeli u koju mjeri prema njihovoj procjeni su određene moralne osobine prisutne u društvu.

Zadaća 2. opcija: Za domaću zadaću učenici će trebati pročitati tekst o poslaniku Muhammedu, a.s., te analizirati njegove moralne osobine koje možemo usvojiti. Izdvojiti primjere iz teksta gdje su uočene određene osobine. Izrada zadaće i izlaganje ulazi u ocjenu.

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

Voditi računa da su svi učenici uključeni u rad. Voditi računa o satnici da se sve stigne na vrijeme. Ne zanemariti potreban prostor za govor o Muhammedu, a.s. i njegovom moralu. Poželjno je ispričati barem jednu situaciju u kojoj se ogleda lijep moral poslanika Muhammeda, a.s. Mogu se pripremiti i isječki iz novina kao događaji za moralnu analizu.

Također neka od ovih opcija mogu biti uključene u realizaciju časa, zavisno o grupi sa kojom se radi.

Opciona aktivnost 1 – Ocjenjivanje zastupljenosti pozitivnih i negativnih osobina u našem društvu. Kroz ovu aktivnost učenici samostalno popunjavaju tabelu analizirajući sopstveno viđenje zastupljenosti pojedinih osobina u društvu. Na ovaj način uče nazive pojedinih osobina, uče ih uočiti. Ovo može biti dato i za zadaću. –

Spomenuta aktivnost može biti odrađena na način da učenici u grupama čitaju i komentarišu kartice sa dobrim, poželjnim i lošim, nepoželjnim osobinama povezujući ih sa svojom sredinom. Ocjenjuju zajedno u tabeli u koju mjeri prema njihovoj procjeni su određene moralne osobine prisutne u društvu.

Opciona aktivnost 2 – pripremiti nekoliko slika poznatih ličnosti i tražiti od učenika da ih pogledaju u grupi i objasne kako se osjećaju spram njih. Mogu se koristiti slike poznatih influencera ili političke ličnosti i druge svjetski poznate ličnost, pjevači ili predstavnici NGO koji su prisutni u javnosti koja je bliska učenicima. Govoriti šta mislimo o onome što promovišu u javnosti. Koja moralna načela kroz svoje djelovanje promovišu i sl.

Metode i tehnike

Metoda razgovora

Collections

Priprema za čas - Srednja škola